

Kitabın Adı

Yeni Nesil Türkçe Ustası - 7

978-605-7911-85-8

Editör

Nebi NEMUTLU

Yazar

Komisyon

Dizgi Grafik Tasarımı

Mutlu Yayıncılık

Mutlu Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti.

www.e-mutlu.com

Yayıncı Sertifika No.

10628

WPC Matbaacılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Osmangazi Mah. Mehmet Kopuz Sok.

No.: 17/1 Kıraç - Esenyurt / İSTANBUL

Matbaa Sertifika No.

50884

İstanbul, 2021

**MUTLU
YAYINCILIK**

**Her hakkı ©Mutlu Yayıncılık'a aittir.
Kısmen de olsa alıntı yapılamaz. Metin, soru,
şekil ve grafikler, ELEKTRONİK, mekanik,
FOTOKOPİ ya da herhangi bir kayıt sistemiyle
çoğaltılamaz, yayımlanamaz.**

Öğrenmek, Öğretmek KOLAY!

SEARCH

 www.sizmutlu.com

- www.sizmutlu.com eğitim portalına giriniz.
- **Öğretmen Üyeliğini** seçiniz üyelik formunu doldurunuz.
- Sisteme giriş yaparak **Akıllı Tahta** uyumlu tüm dijital içerikleri indirebilir, internete bağlı olsun veya olmasın dilediğiniz yerde kullanabilirsiniz.

“ mutlu öğretmen, mutlu öğrenci”

öğrenci ve öğretmen uygulamasını indirerek soruların video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

AKILLI OPTİK UYGULAMA

Sonuçlar Anında Sende!

Akıllı Optik Uygulama öğrencilerimizin test sonucunu anında verir. Sonuçları detaylı olarak anında açıklar. Çözümü yanlış yapılan sorular için de çözümlere kolayca ulaşmanızı sağlar.

Öğretmenler **Akıllı Optik Uygulamayı**, öğrencilerin iyi oldukları ve geliştirilmesi gereken konularını tespit etmek için kullanabilirler. Böylece öğrencilerin sınavlara ne kadar hazır oldukları belirlenmiş olur ve sınav başarıları kolayca geliştirilir.

Öğretmenlere Neler Sağlar?

- Çok kısa sürede sınıfın başarısını ölçmenizi sağlar.
- Öğrencilerinizin hangi konularda eksik olduğunu tespit edebilirsiniz.

Öğrencilere Neler Sağlar?

- Test sonuçlarını anında gösterir.
- Her yerde kendinizi test edebilir ve sonuçlara ulaşabilirsiniz.
- Çözemediğiniz ya da yanlış yaptığınız sorular için çözüm videolarına ulaşabilirsiniz.

siz mutlu, biz mutlu, öğrenci mutlu

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl...
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet!" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma, sakın.
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın...
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da, bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ, fışkıracak toprağı sıksan, şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüdâ.

Ruhumun senden, ilâhi, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar-ki şahadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder-varsa-taşım,
Her cerîhamdan, ilâhi, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerred gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl:
Hakkıdır, hür yaşamış, bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan, milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyen dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaîf bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevfîlerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

İÇİNDEKİLER

1 ÜNİTE	SÖZCÜKTE ANLAM	
	Çok Anlamlılık, Gerçek - Mecaz - Terim Anlam, Terim Anlam	11
	Etkinlik Zamanı 1	12
	Konu Testi 1	15
	Konu Testi 2	17
	Konu Testi 3	19
	Eş Anlamlılık, Zıt Anlamlılık, Sesteşlik	21
	Etkinlik Zamanı 2	22
	Konu Testi 4	25
	Konu Testi 5	27
	Konu Testi 6	29
	Somut – Soyut anlamlı – Yansıma – Nitel ve Nicel Anlamlı Sözcükler	31
	Etkinlik Zamanı 3	32
	Konu Testi 7	35
	Konu Testi 8	37
	Deyimler ve Atasözleri	39
	Etkinlik Zamanı 4	41
	Konu Testi 9	44
	Konu Testi 10	46
	ÜNİTE TARAMA TESTİ DİKKAT, ÇIKABİLİR! ENTERESAN SORULARI 1	48

2 ÜNİTE	CÜMLEDE ANLAM	
	Öznellik – Nesnellik, Sebep – Sonuç, Amaç – Sonuç, Koşula Bağlılık	57
	Etkinlik Zamanı 5	58
	Konu Testi 11	61
	Konu Testi 12	63
	Konu Testi 13	65
	Konu – Ana Fikir – Oluşturma – Cümleye Hâkim Olan Kavramlar	67
	Etkinlik Zamanı 6	74
	Konu Testi 14	77
	Konu Testi 15	79
	ÜNİTE TARAMA TESTİ DİKKAT, ÇIKABİLİR! ENTERESAN SORULARI 2	81

3

. ÜNİTE

FİLLER

Anlamlarına Göre Fiiller	89
Etkinlik Zamanı 7	90
Konu Testi 16	93
Konu Testi 17	95
Konu Testi 18	97
Fiil Çekimi-Fiillerde Anlam Kayması	99
Etkinlik Zamanı 8	101
Konu Testi 19	104
Konu Testi 20	106
Konu Testi 21	108
Ek Fiil (Ek Eylem).....	110
Etkinlik Zamanı 9	111
Konu Testi 22	113
Konu Testi 23	115
Fiil Yapısı.....	117
Etkinlik Zamanı 10	119
Konu Testi 24	121
Konu Testi 25	123
ÜNİTE TARAMA TESTİ DİKKAT, ÇIKABİLİR! ENTERESAN SORULARI 3	125

4

. ÜNİTE

PARAGRAFTA ANLAM

Paragrafta Anlam	131
Etkinlik Zamanı 11.....	134
Konu Testi 26	137
Konu Testi 27	139
Konu Testi 28	141
Paragrafın Yapı Yönü.....	143
Etkinlik Zamanı 12	146
Konu Testi 29	148
Anlatım Teknikleri (Yöntemleri, Biçimleri).....	152
Etkinlik Zamanı 13	157
Konu Testi 30	161
Konu Testi 31	165
ÜNİTE TARAMA TESTİ DİKKAT, ÇIKABİLİR! 4	169

5

. ÜNİTE

GÖRSEL OKUMA – SÖZEL MANTIK

Tablo-Grafik-Görsel Yorumlama, Sözel Mantık	177
Etkinlik Zamanı 14	178
Konu Testi 32	181
Konu Testi 33	183
Konu Testi 34	185
Konu Testi 35	187
Konu Testi 36	189
Konu Testi 37	191
Konu Testi 38	193
ÜNİTE TARAMA TESTİ DİKKAT, ÇIKABİLİR! ENTERESAN SORULARI 5	195

6

. ÜNİTE

ANLATIM BOZUKLUKLARI

Anlama Dayalı Anlatım Bozuklukları	201
Etkinlik Zamanı 15	202
Konu Testi 39	205
Konu Testi 40	207
ÜNİTE TARAMA TESTİ DİKKAT, ÇIKABİLİR! ENTERESAN SORULARI 6	209

7

. ÜNİTE

ZARFLAR

Zarflar (Belirteçler)	215
Etkinlik Zamanı 16	218
Konu Testi 41	221
ÜNİTE TARAMA TESTİ DİKKAT, ÇIKABİLİR! 7	223

8

. ÜNİTE

METİN TÜRLERİ – SÖZ SANATLARI

Olay Yazıları – Düşünce Yazıları.....	231
Etkinlik Zamanı 17	234
Konu Testi 42	237
Söz Sanatları	241
Etkinlik Zamanı 18	243
Konu Testi 43	247
ÜNİTE TARAMA TESTİ DİKKAT, ÇIKABİLİR! ENTERESAN SORULAR! 8	251

9

. ÜNİTE

YAZIM KURALLARI

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler	259
Etkinlik Zamanı 19	261
Konu Testi 44	264
Konu Testi 45	266
Kısaltmaların Yazımı	268
Etkinlik Zamanı 20	270
Konu Testi 46	273
Konu Testi 47	275
Konu Testi 48	277
ÜNİTE TARAMA TESTİ DİKKAT, ÇIKABİLİR! ENTERESAN SORULAR! 9	279

10

. ÜNİTE

NOKTALAMA İŞARETLERİ

Nokta - Noktalı Virgül - Virgül - İki Nokta -Üç Nokta	285
Etkinlik Zamanı 21	287
Konu Testi 49	290
Konu Testi 50	292
Soru İşareti - Ünlem İşareti - Kısa Çizgi - Eğik Çizgi - Tırnak İşareti -Kesme İşareti	294
Etkinlik Zamanı 22	297
Konu Testi 51	300
Konu Testi 52	302
ÜNİTE TARAMA TESTİ DİKKAT, ÇIKABİLİR! 10	304
Yanıt Anahtarı	308

1. Ünite

”

SÖZCÜKTE ANLAM

✓ ÇOK ANLAMLI - GERÇEK ANLAM - MECAZ ANLAM
TERİM ANLAM

✓ EŞ ANLAMLI - ZİT ANLAMLI - SESTEŞLİK

✓ SOMUT ANLAMLI - SOYUT ANLAMLI - YANSIMA
NİTEL VE NİCEL ANLAMLI SÖZCÜKLER

✓ DEYİMLER VE ATASÖZLERİ

”

KAZANIMLAR

- ✓ **Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.**
- ✓ **Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.**
- ✓ **Gerçek ve mecaz anlamı ayırt eder.**
- ✓ **Sözcüğün kazandığı terim, nitel, nicel, soyut ve somut anlamları fark eder.**
- ✓ **Deyim ve atasözlerinin metne olan katkısını belirler.**

ÇOK ANLAMLILIK

Dilimizde sözcükler kullanıldıkları yere göre anlam kazanır. Türkçede bir sözcüğün kullanıldığı cümleye göre farklı anlamlar kazanmasına **çok anlamlılık** denir.

	ANLAM	CÜMLE
DURMAK	Hareketsiz durumda olmak	Minibüsler yolun kenarında durup yolcularını bekliyordu.
	İşlemez olmak, çalışmamak	Salonun duvarında asılı olan saat durmuştu.
	Varlığını sürdürmek	İngiltere'deki gizemli taşlar yüzlerce yıldır hâlâ duruyor.
	Kalmak	Bakan törende çok durmamış, hemen oradan ayrılmış.
	Yaşamak	Çocuğa büyükbabanız hâlâ duruyor mu, diye sordu.
	Dinmek, kesilmek	Sabaha kadar aralıksız yağan yağmur nihayet durdu.

Yukarıdaki örneklerde olduğu gibi bir sözcük birden fazla anlamda kullanılabilir.

GERÇEK (TEMEL) ANLAM

Sözcüğün akla ilk gelen anlamına ve bu anlamla doğrudan ilişkili anlamlarına **gerçek anlam** denir.

- ✍ Bu **derin** kuyudan eşeği nasıl kurtaracağız diye düşünmeye başladılar.
- ✍ Fikret amca, yetiştirdiği **tatlı** elmalardan bize de ikram etti.
- ✍ **Zayıf**, uzun boylu bir çocuk köprüde oturmuş; oltasıyla balık tutuyordu.

MECAZ ANLAM

Sözcüğün gerçek anlamı dışında kullanılan yeni anlamlarına **mecaz anlam** denir.

- ✍ Tahtta oturan padişahı **derin** bir saygıyla selamladılar.
- ✍ Bebek, kendisine şirinlik yapan ablasına **tatlı tatlı** gülümsüyordu.
- ✍ Tarık, **zayıf** bir ihtimalle yarışı kazanabilir.

TERİM ANLAM

Bir bilim, sanat, meslek dalıyla veya bir konuyla ilgili özel ve belirli bir kavramı karşılayan sözcüklere **terim** denir.

- ✍ İş çıkacağı için tiyatronun anca ikinci **perdesine** yetişebilmiş.
- Bu cümlede "perde" sözcüğü tiyatro terimi olarak kullanılmıştır.
- ✍ Dişlerine **köprü** yaptırmak için bugün dişçiye gitmiş.
- Bu cümlede "köprü" sözcüğü tıp terimi olarak kullanılmıştır.
- ✍ **Mahkemenin** ilk duruşması bugün yapılacak.
- Bu cümlede "mahkeme" sözcüğü hukuk terimi olarak kullanılmıştır.

Bir bilim, sanat, meslek dalının kendisi ya da alt başlıkları terim anlamı değildir. Örneğin kimya, edebiyat, matematik, astronomi gibi sözcükler terim anlamı değildir.

A. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcük gerçek anlamda kullanıldıysa başına "G", mecaz anlamda kullanıldıysa "M" yazınız.

Ticaretle uğraştığı için oldukça iyi kazanıyordu.

Dün akşam ağır misafirlerimiz olduğundan telefonuna cevap veremedim.

Öylesine dalmıştım ki annemin içeri girdiğini fark etmedim.

Çocuklar oyun oynarken her şeyi unuyorlar.

Ağaçların serin gölgesinde bir süre dinlendiler.

Oğlunun ölüm haberini duyunca yaşlı kadın yıkıldı.

Yazarın zevksiz, kuru anlatımı okuru sıkıyor.

Sert yatakta yattığından bel ağrılarından şikâyet ediyordu.

1

Tut ki bu vazoya yüksek bir fiyat biçtiler, satmayı kabul eder misin?

Sözünü tutmuş, arkadaşına bir saat almıştı.

2

3

Şehrin merkezinden iki katlı bir depo tutmuş, mallarını oraya istiflemişti.

Polis kaçan hırsızı tuttu, karakola götürdü.

4

5

Kaleye çıkmamız en az yarım saat tutar.

Levent Kaptan, bugün tuttuğu balıkları mahalleliye dağıtmış.

6

7

Elinde tuttuğu çay tepsisini bir cambaz marifetiyle bir o yana bir bu yana sallıyordu.

B. Numaralanmış cümlelerde "tutmak" sözcüğü hangi anlamlarda kullanılmıştır, eşleştiriniz.

Hizmetine almak veya kiralamak

Elde bulundurmak, ele almak

Gereğini yapmak, yerine getirmek

Avlamak

Sürmek, zaman almak

Ele geçirmek, yakalamak

Varsaymak, farz etmek

C. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin anlam özelliklerini (gerçek anlam, mecaz anlam, terim anlam) altlarına yazınız.

1. Hastalıklarda erken teşhis her zaman önemlidir.
2. Kısa sürede parlamış, tanınan bir mimar olmuştu.
3. Bu arabayla şehre rahat bir saate varırız.
4. Yazar kaleme aldığı öykülerini "Oğlumuz" adlı ilk öykü kitabıyla taçlandırmıştır.
5. Mezuniyet töreninde bestesi kendisine ait olan bir şarkı seslendirdi.
6. Çatıdaki kırık kiremidi bulup yerine sağlam kiremit koydum.
7. Evin havası böyle özel günlerde değişirdi.
8. Semih'in son dakikadaki bloğu maçı kazanmamızı sağladı.
9. Geç kalacağımızı duyunca annem köpürdü.
10. Yurdumuz, tarihî güzellikleriyle eşsiz bir hazinedir.

D. Aşağıda gerçek anlamıyla kullanılan altı çizili sözcükleri mecaz anlamlarıyla birer cümlede kullanınız.

Şehrin ışıkları tepeden ışıl ışıl parlıyordu.
.....

İnce bir değnekle dallardaki meyveleri indirmeye çalışıyordu.
.....

Atlar, hanın önünde bağlı duruyordu.
.....

Üşümesin diye çocukların üzerine battaniye örttüler.
.....

E. İpuçlarından yararlanarak harfleri bulunuz ve kutuların içine yazınız. Ortaya çıkan kelime yandaki cümlelerin hangisinde verilmiştir, işaretleyiniz.

"KARTON"da var, "KORSAN"da yok.	☒
"ŞAİR"de var, "ŞİİR"de yok.	☐
"DERT"te var, "KEDER"de yok.	☐
"KİLİM"de var, "KALEM"de yok.	☐
"OKUL"da var, "OKUR"da yok.	☐

1. Beslenmemize dikkat ederek sağlıklı bir yaşam sürebiliriz.
2. Birkaç gün süren yağmur yüzünden taşkınlar oluştu.
3. Aylarca çalışmanın sonunda güzel bir tatili hak ettiniz.
4. Güneş aşağılarda uzanan oviden tamamen çekilmişti.
5. Uzungöl taraflarında, ahşap bir evde yaşıyormuş.

F. Aşağıdaki cümlelerde verilen bilgi doğruysa başına "D", yanlışsa "Y" yazınız.

"Onun boş sözlerine artık kimse inanmaz." cümlesinde "boş" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.

"Havalar böyle kurak giderse beklediğimiz verimi alamayacağız." cümlesinde "kurak" sözcüğü mecaz anlamıyla kullanılmıştır.

"Büyük bir binanın zemin katında küçük bir dairede oturuyorlardı." cümlesinde "daire" sözcüğü terim anlamıyla kullanılmıştır.

"İnsanlar tedbirlere uymayınca hastalık kısa sürede yayıldı." cümlesinde "yayılmak" sözcüğü gerçek anlamıyla kullanılmıştır.

"Bilgili kelimesinin kökü bil- sözcüğüdür." cümlesinde "kök" sözcüğü terim anlamıyla kullanılmıştır.

G. Aşağıda verilen sözcükleri belirtilen anlamıyla bir cümlede kullanınız.

Patlamak	Mecaz anlam	
Sahne	Terim anlam	
Dayanmak	Gerçek anlam	
Parlak	Mecaz anlam	
Penaltı	Terim anlam	
Açı	Terim anlam	
Çizgi	Mecaz anlam	
Renkli	Gerçek anlam	

H. Bilim, sanat, meslek dallarına ait özel kavramlara terim denir. Bu bilgiye göre aşağıdaki sözcükleri terim anlamlarıyla birer cümlede kullanınız.

Tuş

Aşı

Kuşak

Şiir

Nota

Burun

1. Mahallenin çocukları Sadi Bey'i sayar, ona saygıda kusur etmezlerdi.

"Saymak" sözcüğü bu cümlede aşağıdaki anlamlarından hangisiyle kullanılmıştır?

- A) Değeri, üstünlüğü dolayısıyla bir kimseye değer vermek, hürmet etmek
B) Herhangi bir sıraya koymak, herhangi bir sırada yer aldığını kabul etmek
C) Sayıları arka arkaya söylemek
D) Gibi görmek, kabul etmek

2. "İnce" sözcüğünün sözlükteki anlamlarını defterine yazmak isteyen bir öğrenci bu sözcüğün mecaz anlamı olarak aşağıdakilerden hangisini yazmalıdır?

- A) Kendi cinsinden olanlara göre dar ve kalınlığı az olan, kalın karşıtı.
B) Tiz ses, pes karşıtı.
C) Düşünce, duygu veya davranış bakımından insanın sevgisini kazanan, kaba karşıtı.
D) Taneleri ufak, iri karşıtı.

3. 1. "Dil kılıçtan keskindir." diye bir atasözümüz vardır.
2. Çok ağırlık yükleyince terazinin dili kırılmış.
3. Müziğin evrensel bir dili vardır.
4. Hiçbir dil Türkçe kadar zengin değildir.

"Dil" sözcüğü yukarıdaki cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

4. Bilim, sanat, meslek dallarına ait özel bir anlam taşıyan sözcüklere terim denir.

Buna göre "ölçü" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde terim anlamıyla kullanılmıştır?

- A) İnsanları eleştirirken ölçüyü kaçırmamalısınız.
B) Odanın ölçüsüne, koltukların rengine uygun halı almamız gerekiyor.
C) Pek çok şair şiirlerinde hece ölçüsünü tercih etmiştir.
D) Terzi dikime başlamadan önce elbiselerin ölçülerini alıyor.

5. Sözcüğün akla ilk gelen anlamına ve bu anlamla doğrudan ilişkili anlamlarına gerçek anlam denir. Sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlamlara ise mecaz anlam denir. Örneğin, "Biriktiği bütün parayı annesinin hastane masraflarına harcamıştı." cümlesinde "harcamak" sözcüğü "bir iş görmek veya bir şey satın almak için parayı elden çıkarmak, sarf etmek" anlamında akla ilk gelen anlamıyla kullanıldığı için gerçek anlamlıdır. "Adam çoluk çocuğu uğruna kendini harcadı." cümlesinde ise "manevi yönden kötü duruma düşürmek, feda etmek" anlamında gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak yeni bir anlam kazandığı için mecaz anlamlıdır.

Buna göre "pişmek" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Ticaret gibi işlerde küçükten pişmek lazım.
B) Tuğla, çanak, çömlek özel ocaklarda pişer.
C) Dışarıda o kadar sıcak var ki piştik âdeti.
D) Çırak "Artık piştim." diyerek ustasının yanından ayrılır.

6. "Değişmek" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde "yerine başka bir kimse gelmek" anlamında kullanılmıştır?

- A) Üç yılda her şey ne kadar da çabuk değişti.
- B) Başarısız sonuçların ardından takımın antrenörü değişti.
- C) Yola çıkmadan önce kardeşimle saatlerimizi değiştik.
- D) Adam değişmiş, genç bir delikanlı görünümü almıştı.

7. 1. Şoför arabayı son anda sola kırmış, büyük bir kazayı önlemişti.

- 2. Firma, verdiği fiyatı yüzde yirmi daha kırıp bizi ikna etmeye çalıştı.
- 3. Birkaç gün önce yağın yağmur bile sıcaklığı kırmıştı.
- 4. Lütfen kapıyı vurmadan içeri girmeyiniz diye uyarıda bulundu.

"Kırmak" sözcüğü numaralanmış cümlelerde aşağıdaki anlamlarından hangisiyle kullanılmamıştır?

- A) Hareket hâlindeki canlının veya taşıtın yönünü çevirmek
- B) Elini veya elinde tuttuğu bir şeyi bir yere hızla çarpmak
- C) Bir şeyin fiyatını azaltmak, indirmek
- D) Gücünü, etkisini azaltmak

MUTLU
YAKINLIK

8. 1. Eline para geçince ilk işi borçlarını ödemek oluyor.
2. Herkes, askere gidince vatani borcunu ödediğini düşünür.

Yukarıdaki 1. cümlede *ödemek* sözcüğü aklımıza gelen ilk anlamıyla yani gerçek anlamıyla kullanılmıştır. 2. cümlede ise *ödemek* sözcüğü gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak yeni bir anlam kazandığı için mecaz anlamıdır.

Buna göre "dönmek" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Fabrikada bir şeylerin döndüğünü seziyordum ama ne olduğunu anlamıyordum.
- B) Ağzımdan istemsizce çıkan sözden sonra babam birden bana döndü.
- C) Köşeyi döndükten sonra sağ tarafta üç katlı ahşap bir bina göreceksiniz.
- D) Ertesi gün aynı yoldan geri dönüp raporumuzu kuruma ilettik.

9. Bir kelime oyununda kurallar aşağıdaki gibidir:

- Kelimeden bir harf çıkarılarak yeni bir kelime oluşturulacaktır.
- Oluşturulacak kelime kendisinden önceki kelime bulunmayan başka bir harf olmayacaktır.

Buna göre aşağıdaki kelimelerden hangisi belirlenen kurallara uygun oluşturulmamıştır?

- A) A D A M A K → D A M A K → A D A M
- B) S A Ğ L I K → S A L I K → K I S A
- C) M A R K E T → R A K E T → M E R A
- D) H A T I R A → R A H A T → H A T A

1. "Atmak" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde yay ayraç içinde verilen anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Hazır araba varken eşyaları eve ativerelim. (Bir şeyi bir yere doğru fırlatmak)
- B) Urfalılar yemeklerine isot atmayı âdet edinmişlerdir. (Koymak)
- C) Hazırlıklar tamamlanmayınca düğün tarihini üç hafta sonraya attılar. (Geri bırakmak, ertelemek)
- D) Bahçede tek başına oturan kadın, hava serinleyince sırtına bir şal attı. (Örtmek)

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük terim anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Özlem temasını ele alan üç kıtalık bir şiir yazmış.
- B) Bu durumu hangi açıdan değerlendireceğimizi bilemedik.
- C) Bitkiler fotosentez için gün ışığına ihtiyaç duyar.
- D) Ramazan, final maçında rakibini tuş etmeyi başardı.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözün cümleye kattığı anlam yay ayraç içinde yanlış verilmiştir?

- A) Attila İlhan şairliği kadar romancılığı, deneme yazarlığı ve senaristliği ile edebiyat ve düşünce dünyasına damgasını vurmuştur. (İz bırakmak, kalıcılığı yakalamak)
- B) Otobüsten iner inmez, ayağının tozuyla bu yıl 28. düzenlenen kitap fuarına katıldım. (Kısa süre içinde)
- C) Keçecilik sanatı, geçmişten bugüne geleneksel bir Türk sanatı olma özelliğini korumuştur. (Çok eskiden beri)
- D) Başkanın konuşmasında gençlere yönelik söylediklerinin altını çizmek gerekiyor. (Önemini vurgulamak)

3.

	Cümle	Gerçek	Mecaz
1.	Yeni gelen çocuğu herkes baştan aşağı <u>süzdü</u> .	✓	
2.	Veli Bey, nedense apartmandakilere <u>soğuk</u> davranıyor.		✓
3.	Günün birinde onunla bu konuda <u>hesaplaşacağız</u> .	✓	
4.	Hanzadeoğulları, o dönemin <u>köklü</u> ailelerinden biriydi.		✓

Yukarıdaki tabloda, cümlelerdeki altı çizili sözcüğün gerçek ya da mecaz anlamı oluşuyla ilgili işaretleme yapılmıştır.

Buna göre, tablonun kaçınıcı satırında yanlışlık yapılmıştır?

- A) 1.   B) 2.   C) 3.   D) 4.

4. "Bir" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) Aydınlık bir odada tek başına kalmıştı.
- B) Bir gün Keloğlan nehrin kıyısına gelir.
- C) Kavunların hepsi satıldı, elimizde bir bu kaldı.
- D) Bir ara uzaktan garip sesler duyuldu.

6. Bir bilim, sanat, meslek dalıyla veya bir konuyla ilgili özel ve belirli bir kavramı karşılayan kelimelere terim denir.

Buna göre,

Babam karın ağrısı şikâyetiyle geçen hafta hastaneye gitti. Doktor, bir ilaç reçetesi yazmış. Babam ilaçları kullandı ama bir faydasını göremedi. Tekrar hastanenin yolunu tuttu. Tahliller, tahliller... Doktorun söylediğine göre sorun daha büyümüş ve babamın ameliyat olması gerekiyordu.

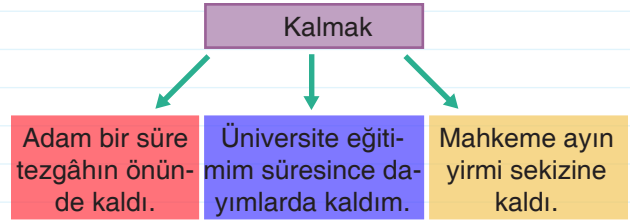
metnindeki altı çizili sözcüklerden hangisi terim anlamıdır?

- A) hastane
B) doktor
C) reçete
D) ameliyat

7. **Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcük gerçek anlamıyla kullanılmıştır?**

- A) Kuşatmaya götürülen büyük topları güçlü öküzlük çekiyordu.
B) Gayet genişti, etrafında olup bitenleri umursamıyordu.
C) Böylesine çürük iddialarla insanları zan altında bırakamazsınız.
D) Üçüncü golden sonra takımın direnci büsbütün kırdı.

8.

1. "Kalmak" kelimesi kırmızı kutucukta ----- anlamında kullanılmıştır.
2. "Kalmak" kelimesi mavi kutucukta ----- anlamında kullanılmıştır.
3. "Kalmak" kelimesi sarı kutucukta ----- anlamında kullanılmıştır.

Yukarıda boş bırakılan yerlerden birine aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Oturmak, yaşamak
B) Oyalanmak, vakit geçirmek
C) Hayatını sürdürmek
D) İleriye atılmak, ertelenmek

9. **"Çıkmak" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu görseldeki anlamıyla kullanılmıştır?**

- A) Babasının hastaneden çıkacağını duyunca çocuğun gözleri parladı.
B) Sirtında çuval olmasına rağmen zorlanmadan yokuşu çıktı.
C) Ortalık ağarırken yavaş adımlarla evden çıktım.
D) Bu evden çıkıp Kurtuluş Mahallesi'ne taşınacağız.

1.

Bu grafikte "arka" sözcüğünün bazı anlamları ve bir sınıfta "arka" sözcüğünü bu anlamlarda kullanan öğrencilerin oranları verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisini %15'lik dilime giren öğrenci söylemiştir?

- A) Evin arkasında, çatısı açık büyük bir ahır vardı.
- B) Ertesi gün tekrar gelelim diye masalın arkasını anlatmadı.
- C) Babasının arkasından utangaç bir tavırla içeri girdi.
- D) Otomobile bindiğimiz zaman başını arkaya yaslamış, gözlerini yummuştu.

2. "Kenar" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) Kenar mahalle insanları çok zor durumda yaşıyor.
- B) Çocuğun ağzının kenarında yara çıkınca hastanenin yolunu tutmuşlar.
- C) Eşyaları kapının kenarına bırakıp geri dönmüştü.
- D) Pencerenin kenarına konmuş kuşlar çok güzel görünüyordu.

3. 1. Bebek tatlı gülüşüyle etrafa neşe saçıyordu.

2. Hamdi'nin Sadi'yle konuşması meselenin düğümünü çözdü.

3. Hayatını yepyeni bir çizgi üzerine kurmaya karar vermişti.

4. Yaşananlardan sonra bu arsaların değeri arttı.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde mecaz anlamıyla kullanılmış bir sözcük yoktur?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

4. "Bilmek" sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde karşısında verilen anlama uygun kullanılmamıştır?

	Cümle	Anlam
A)	Bir daha geri dönmeyeceğini bilmek, içimi kederle dolduruyordu.	Bir şeyi anlamış veya öğrenmiş bulunmak
B)	Sen bu şehrin en iyi mühendisi Ulvi Bey'i bilemedin mi?	Tanımak, hatırlamak
C)	Daha maçlar bitmeden takımın kendini şampiyon bilmesi olacak iş mi?	İnanmak
D)	Teknolojik konularda her şeyi bilmesi, onu gözümüzde yüceltiyordu.	Bir bilim veya sanat alanında yeterli olmak

5. "Takmak" kelimesi aşağıdaki cümlelerin hangisinde "önemsemek, önem vermek" anlamında kullanılmıştır?

- A) Düğünde geline çeyrek altın takacağız.
- B) Emel, arkadaşına ilginç bir lakap takmış.
- C) Saatini taktı, ceketini alıp dışarı çıktı.
- D) Koskoca belediye başkanı seni takar mı?

6. "Hava" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Ortalık günlük güneşlikti, havada tek bir bulut bile yoktu.
- B) Onu kendi havasına bırakırsak asla çalışmaz.
- C) Havalar üşütecek kadar serinlemişti artık.
- D) Kar taneleri havada nazlı bir gelin gibi süzülüyordu.

7. 1. Elmaların sağlamlarını diğer kasaya ayırdık.
2. Eşyalar sağlam olarak eve kadar taşındı.
3. Zaten onun bünyesi pek sağlam değildi.
4. Bu işten sağlam para kazanacağız.

"Sağlam" sözcüğü numaralanmış cümlelerin hangilerinde aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 ve 2.
- B) 2 ve 3.
- C) 3 ve 4.
- D) 1 ve 4.

MUTLU
YAYINCILIK

8. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcüğün cümlede kazandığı anlam karşısında yanlış verilmiştir?

	Cümle	Anlam
A)	<u>Emektar</u> makinenin tozlarını silip masaya yerleşmeye karar verdim.	Çok kullanılmış, eski
B)	Önünden geçtiğim büyük yıkıntıdan sesler duyunca <u>irkildim</u> .	Ürkerek geri çekilir gibi olmak
C)	Halamin oğluyla yaşlarımız <u>bir</u> olduğundan işlerimizi beraber yapardık.	Eş, aynı, bir boyda
D)	<u>İzlediğimiz</u> patika hiç sağa sola sapmadan kanyonun ucuna kadar ilerliyordu.	Belirli bir yönde gitmek

9. Karşı karşıya oturup yalnız kaldığımız zaman, göz göze gelmekten çekindiğini de hissettim. Hâlinde anlamadığım bir huzursuzluk vardı. Sinemaya gittiğini ve filmi beğenmediğini söyledi. Mevzuyu anlattı. Canının sıkıntısından, rüyasından, beni aradığından hiç bahsetmedi. Benim böyle umulmadık bir zamanda kendisini ziyaretimin sebebini de merak ettiği hâlde sormuyordu. Yüzüne dikkatle baktığımı hissettiği zaman sinirleniyor, yerinden kalkıp mendil arama bahaneleriyle gözlerimden kurtulmaya çalışıyordu.

Aşağıdakilerden hangisi bu metindeki söz ya da söz gruplarından birinin anlamını karşılamamaktadır?

- A) Bir konu üzerinde gerekli bilgiye, donanımına sahip olmak
- B) Yapılacak bir iş olmaması ve hiçbir şeyle oyalanma imkânı bulunmaması sebebiyle duyulan tedirginlik, bunalım
- C) Bir şeyin gerçek sebebi gizlenerek ileri sürülen uydurma sebep
- D) Her iki tarafın bakışları karşılaşmak